

DJEŽ

GOD. XIV

BEOGRAD, 17 JANUAR 1948

BROJ 446

Uzaludan posao

Administrativna teškoća

Monarhofašistički Parlament donio zakon o »čišćenju administracije«.

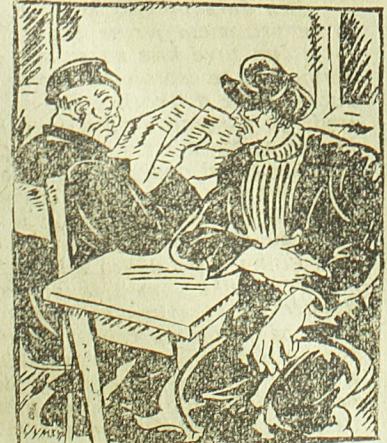

— Samo, kako ćemo da sproveđemo istragu nad činovnicima, kad su svi u — šumi?

EFIKASNO RJEŠENJE

Brisel, 16 januara
U Belgiji svakodnevno ostaje bez posla oko 40.000 ljudi. Belgija vlada bavi se mišljom, u cilju ublažavanja nezaposlenosti, zaposli bar — ekskralja Leopolda.

— Ovdje piše da je Suman bio najemački oficir.

— Šta mu to vrijedi, kad nije priznat čin! Kad Amerikanci služi kao običan redov.

Beznadežno

Nanking, 16 januara

Pošto je oslobođena gotovo cijela dolina Centralne Kine, Čang Kaj Sek je izjavio da bi se rado povukao u planine, samo da nisu i one u rukama Oslobođilačke vojske. Dobri poznavaoци situacije uvjерavaju Čang Kaj Šeku da će se za njega ipak naći mjesta u Kini, ako ne na zemlji, onda pod njom.

— O —

S KONJA NA MAGARCA

CIJEPANJA NA MALO I VELIKO

Pariz, 16 januara

Američki pokušaji da se stvori rascjep u Generalnoj konfederaciji rada urodili su plodom: od Konfederacije se otišepio Leon Žuo, dok su francuske radne mase ostale u njoj.

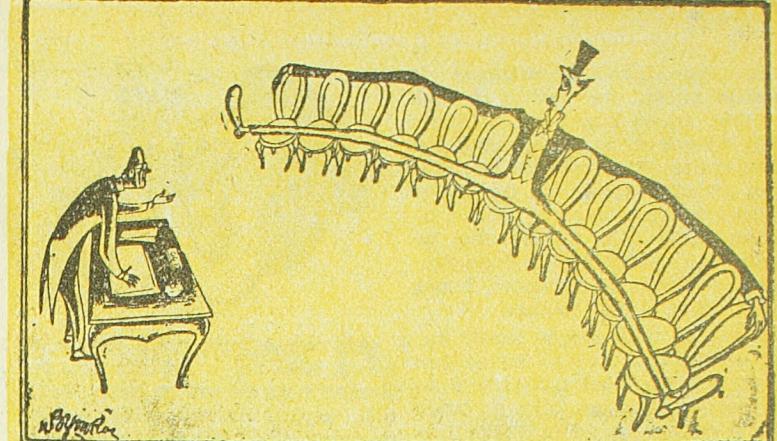
Što se tiče Blumove socijalističke stranke, u njoj je došlo do rascjepa i bez američkih instrukcija.

SAMO ZA POČETAK

Frankfurt na Majni, 16 januara

Konferencija presjednika njemačkih zapadnih zemalja, koja je održana u Frankfurtu na Majni pod rukovodstvom okupacionih komandanata Kleja i Robertsona, dala je već prve rezultate: izgadneli radnici Esena i Diseldorf stupili su u štrajk.

Na primjedbe generala Kleja i Robertsona — da ono što je riješeno u Frankfurtu nije još sve, radnici su odgovorili: „Ni ovo nije još sve!“

MALA SKUPŠTINA

DOKTRINA NA DJELU

Vašington, 16 januara

Primjena Trumanove „doktrine“ u Turskoj i Grčkoj dobija već sve određenije oblike. Naime, Truman je zahtijevao da Turska i Grčka smanje proizvodnju duvana koji je bitan činilac njihove privrede, zato što „američke cigarete nailaze na dobar prijem u svijetu“.

Očekuje se s interesovanjem da li će i ova izjava naći na isti prijem na kakav su našle i američke cigarete...

SAVREMENA PRIMJENA POSLOVICA

Vanšington, 16 januara

Američka vlada je nedavno osnovala institut za proučavanje priča, bajki, pjesama, poslovica i ostalih narodnih umotvorina u Starom svijetu. Saznaje se da je najviše pažnje privukla poznata poslovica: „Čutanje je zlato“, koja je doživjela i praktičnu primjenu, pogotovo kada se radi o američkom čutanju i jugoslovenskom zlatu.

POLITIKA „BUJI-PAJI“

Madrid, 16 januara

Prema vijestima koje nam stižu, kaudiljo Franko svakog dana postaje sve mlađi. Pre desetak godi-

na, prema izjavi poznatog minhenskog heroja s kišobranom Čemberlena, Franko je „bio držeći hrišćanski džentlemen“. Dnešnoga je sv. otac papa „ekskestra“ nazvao „najmilijim djetetom hrišćanske crkve“.

A ovih dana Franko je postao najdraže „mezimče“ „Maršalovog plana“.

— O —

PERSPEKTIVE

Atina, 16 januara

Iz Atine se javlja da su američki oficiri preuzeли u svoje ruke cijelokupnu komandu nad operacijama kvislinških trupa u cilju njihovog unutarnjeg ozdravljenja. Zbog toga se smatra da neće biti nikakvo iznenadenje ako uskoro izveštaj o ishodu tog potvrdava bude glasio:

„Operacija uspjela. Bolesnik umro!“

ISTI REZULTAT

Frankfurt na Majni, 16 januara

Zgradu, u kojoj je održana konferencija vojnih guvernera Bizonije s predstvincima njemačkih zapadnih vlasta, čuvala je američka policija. Opšte je mišljenje da bi rezultat konferencije bio isti da su konfiskirali policajci, a stražu držali guverneri i šumaheri.

FRANKO IZVOZI POMORANDŽE

— Pomorandže, lijepi pomorandže, baš onakve kakve najviše volite!

Stojiljko Javašević prilegao je poslje ručka kao svaki čovjek — tako se to kaže, ma da malo koji čovjek može da prilegne poslije ručka. Ali Stojiljko je zaposlen u službi raspodjele, pa raspodijeli i vrijeme: uredno ustane, uredno se vrati iz kancelarije, uredno se i — spusti. (U doba monarhije javno je govorio: I car legne da se ručak slegne).

I dok se tako slegao kiseli kupus sa nekom tvrdom kožuricom iz prethplanske epohe, Stojiljko je namjerno zamišljao kako ga čuniči nos po jezeretu, pa ga ljuška, ljuška, ljuška. (Taj metod za uspavljivanje ostao mu je još iz djetinjstva, kada ga je baka pripremala za surovi život). Čunič je, uz pratnju ribica, stigao do polovine jezerceta, a Stojiljko je već cito zaspao i zahrkao s muzikalnošću biblijskih pravednika.

U ovim prilikama on obično trkne šetnim vozom do nekog raskog varijetea, a nebeske barske dame — heruvimke i anđelke — tiskaju se oko njega, pa sve: „Ci-

U kravljoj koži

Ali ovoga puta ništa mu se ne sanja. Kao da je naslučivao predlijeganje da će mu se nešto dogoditi, to jest da mu se ništa neće dogoditi... Tek što je zaronio uobičajene dubine uspavanosti, trže ga potmulo truptanje. Utom osjeti kako mu neko prevlači mokru krpku preko čelavog tjemena. Ne, to nije krpa, nego nešto ljugavo, kao podgrijana pijavica. Jasno ču frktanje, a skoro se zakikota kad ga široka razbalavljena pijavica zagolica po vratu. Dodavola, tu više nema sna, iako je Stojiljko svom dušom žudio da ispunji staru društvenu obavezu i oispava uobičajenu porciju. O, izdržao bi

— Ne kažem, nego sam onako mislio da smo sad svi jednaki... Gospođo kravo...

— I vi govorite o jednakosti, gospodine! Jeste li danas jeli neposoljen kupus?

— Šta vam pada na um! Ko bi jeo neposoljen kupus! On se posoli još kad se stavljaju u kacu, pa se onda dometne soli pri kuhanju, pa je i kožurica slana... Nego, recite vi meni: kako se usudujete da ližete jednu službeničku glavu?

— Već dva mjeseca nisam vidjela krušac soli i otada ližem što stignem, ne bi li se negdje osolila. Najzad sam došla do glave koja je nadležna za so...

— Kud baš mene nadoste? Ja savjesno vršim svoju dužnost...

— I ja vršim savjesno svoju dužnost: telim se, dajem originalno mlijeko (ne ono mlekadžisko), teglim — a ne uživam osnovna prava koja su svima zagarantovana. Soli nemam! Onaj dečko što me čuva postao pismen, pa čitao nagnas članak u kome se kaže da u nekim krajevima ima soli na pretek, puni magacini, ne znaju šta će s njome...

— Pazi, otkuda to?

— Otuda što vam je slaba operativna evidencija u trgovini,

— Gle! I vi to znate?

— To zna svaka krava, pa čak i volovi! Na žalost, ima službenika... Mjesecima ne kontrolišete k to se vrše isporuke.

— Ja sam prošle nedelje sam išao u prodavnice da vidim kolike su im zalihe.

— Skroz nepravilno! Da ste uveli dnevnu evidenciju, imali biste uvijek tačno stanje.

— Dnevnu evidenciju! Pa za to su potrebni kadrovi, nemamo kadrova...

— Uvijek ista pjesma. Kako je u industriji uvedena operativna evidencija, pa se zna koliko se proizvodi, kako teče ispunjavanje plana! A vi se niste koristili ni podacima kojima raspolažete.

— Ama, zaboga! Vi ste krava i zaduženi ste po sektoru mljekarstva... Dozvolite, ja iako radim u raspodjeli, nisam statističar...

— A, ne! U pitanju su operativne mjere koje se moraju preduzeti na osnovu dobijenih podataka. Silom prilika morala sam da uđem u taj problem, jer meni je to životna potreba. Eh, da ste vi u kravljoj koži!

— Jasno je da o spavanju ne može biti ni gyora. I Stojiljko Javašević počinje da se nervira:

— Slušajte, vi primate so iz zadruge, a zadruge još nisu uvele

redovnu operativnu evidenciju.

— Treba je uvesti.

— Nemaju oni kadrova. Jao, da znate kako je to komplikovan!

— Pa uprostite, birokrato!

Krava ga nije više gledala kravljinom pogledom, već je u svoj izraz unijela volovsku namrgodnost. Muknula je ogorčeno:

— So! Tebi je i čela slana jer tri puta soliš, a nama je i život postao blutav... So! — i ustremla se na njega.

Užasnuti Stojiljko ispružio je ruku da se odbrani — kao što to uvijek biva u takvim slučajevima i u ovakvim pričama — iz sve snage raspalio o krevet. Ustvari, tek tada se stvarno probudio i sanio, a ono je sve bilo san: u snu je sanjao kako spava, i kako se budi, i kako razgovara s inteligentnom i ekonomski obrazovanim kravom.

„To zna svaka krava“, zvonilo mu je u glavi, zajedno s ostalim navodima koje je našao u člancima o evidenciji. pa čak i volovi!

Iako je neki revnossni časovnik otkucavao dviće polovine četvrtog sata, bogom danog za zasljeni vankancelariski odmor, Stojiljko se obuče i odlučnim koracima duhu u pravcu kancelarije.

M. Stanković

Evidencija o evidenciji

— Imate li evidenciju?..
— Imamo, kako da ne, samo se negdje zaturila.

MALI ĐOKICA PIŠE JEŽU...

Dragi čika ježu
Deda paja kaže viš bre kako je u kulturni svetovi, nema tu ovamte onamte neg se kontroliše kolko je gradi ko lojalan a to treba da se primeni na svaku civilizačku kuću pa izvadio teftter i počo da beleži ko je lojalan u familiju a ko nije a baba kaže bokstobom pajo čime se baviš pa će još da nas tera bak suz a deda paja kaže prvo da počnemo odostrag: dokica dlibidus neloyalan, taj bi kad poraste žive reakcionare jeo, a ja provirim pa kažem fala lepo na toj rani, imo bi da crknem od gladi jer i neće biti ni za lek a deda me učutka pa nastavlja: unuka dana neloyalna jer je bila na omladinsku prugu, čerka mara lojalna jer se druži s fini svet i igra poker, tira i boža lojalni jer slušaju radio i grde ovo, sima i njegova persa na anglo lojalni a njiov sin kića neloyalan jer trči i jesenji i proletnji kros, vasa pomalo neloyalan jer neće rat zbog reumu i penziju, ja paja da ne govorimo a moja baba neloyalna jer kaže da ovi rade na sve strane, a onda je počo da računa i iskalkulisao da je njegova familija za dvaes pet osto lojalnja od babine i dedici sad ostaje da sastavi preki sud pa da demokratski prede na stvar.

Čica dura pročito kolko je podignuto stanova pa kaže to ja ne priznajem jer se zna kolko traje gradevinska sezona a to je čim prve kiše udare ima i ostaviš poso pa sve tam do aprila kad se isproleša vreme a to je pola godine a ne zapucali, misle d iskoriste ako su lepi dani pa zidaju kuće i ruše tradiciju a njegova baba juca kaže jes vido kako su batli pa ispadne najblaža zima otako odose obrenovići a deda kaže to je sramota, ni onaj gospod savaot ne zna šta radi a čika boža kaže čuo sam iz pouzdani izvori da se sprema ladan talas sa grelanda a deda kaže rusija je obustavila liferacije zbog propagandi al daće milostivi bog da saveznici što su kupili greland grunu nešto dobro i svi sava da pomogne odovud.

Pošli ujka jova i ja da kupimo karte za koncerte al na kolarčevim šalterima ne piše gde se koje karte izdaju al si kažu na prvom za čelistu smetanu a na drugom za malu dučavku u nedelju u pet pa uzmemo prvo jedne pa onda druge a i drugi isto tako a kad smo došli u nedelju u pet ne puštaju nas već kažu nije to za ovu prestavu neg za sinoć a ja sam se i čudio kako banku prvo mesto a ujka jova kaže sigurno mala pitanjskinja pa male i cene a posle saznamo da je to za neki muzički čas u subotu u pet i da smo odobnili dvaest četiri sata pa predlažem drugima da ne nasedaju.

tvoj

Đokica

ka-Stole, Šika-Stole! — a on se smješka: „Paz'te, djeco, da ne čuje ona moja...“

— Dokle ćeš da naplaćuješ dvadeset dinara litar? Jedna moja prijateljica plaća petnaest dinara!

— Ako 'očeš, gospoja, mogu ja da ti pripravim mlijeko i za petnaest dinara litar!

SMATRAĆI DA JE NARODNA IMOVINA ALAD-BEGOVA SLAMA BEOGRADSKI PENZIONER TIBORAI RAVNI TRAŽIJE DA MU SE PLATI ZA EKSPROPRIJIRANU ZEMLJUŠTE U ČUMIČEVOJ ULICI 40.000 DINARA PO KVADRATNOM METRU

TACNO NA GRAM
MIKROFALA JE 50% LOJA I 50% MASTI I KAO MAST PRODAVALA U BEOGRADU
MATA BOJANOVIC
IZ JASENOVCA

MJESTO DA DRMA SA 2.000 KONJSKIH SNAGA U NEKOJ ELEKTROCENTRALI, BEOGRADSKIM INŽENJER BORIVOJE IZABRAO JE 2 KONJSKE SNAGE KAO — PROFESIONALNI KOĆIJAS

MP

Kako se snuje, kuje i ostvaruje Maršalov plan

Maršalov plan u riječi, slici i skici

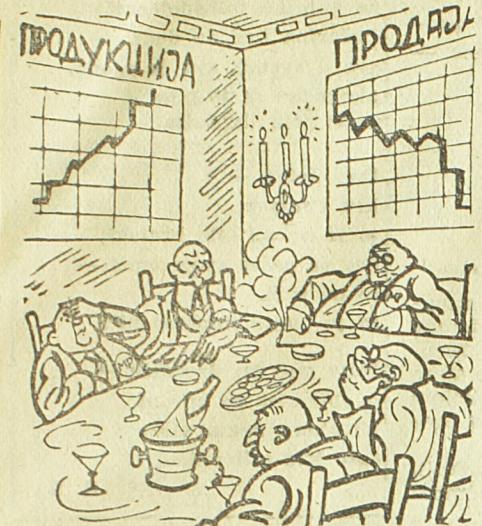

MNOGO PROFITA

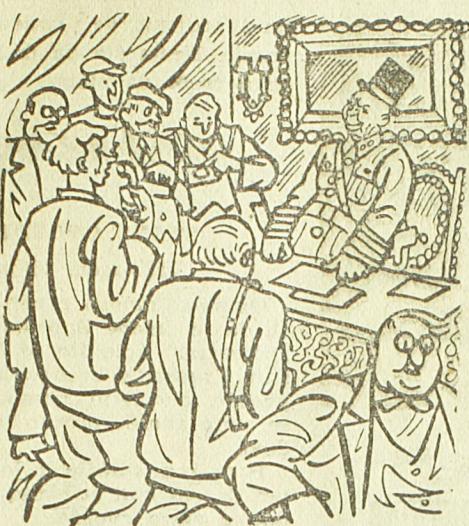
MILITARY POLICE

MNOGO PROPAGANDE

MARŠALOV PLAN

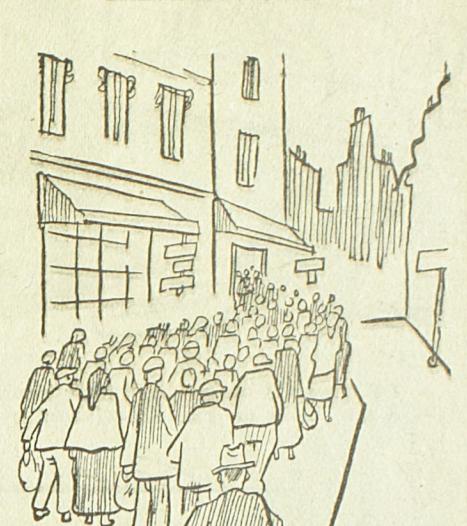
— Ako ne dobijemo tržište, udavice nas kriza. Moramo nešto hitno da preduzmemo...

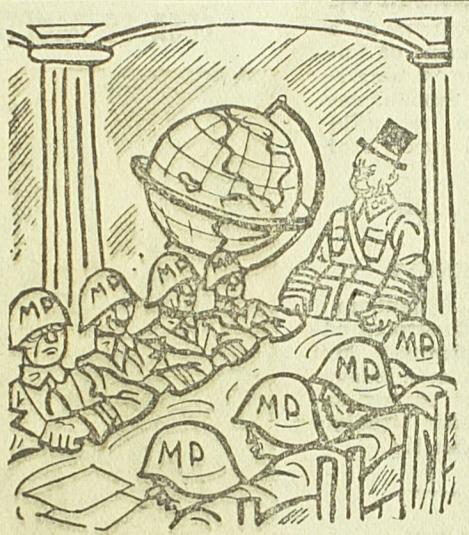
— I taj plan pomoći Evropi, koji pokazuje svu našu plemenitost, zvaće se „Maršalov plan“.

— Amerika nam milostivo nudi sve što nam treba. Naše je samo da tu pomoc primimo.

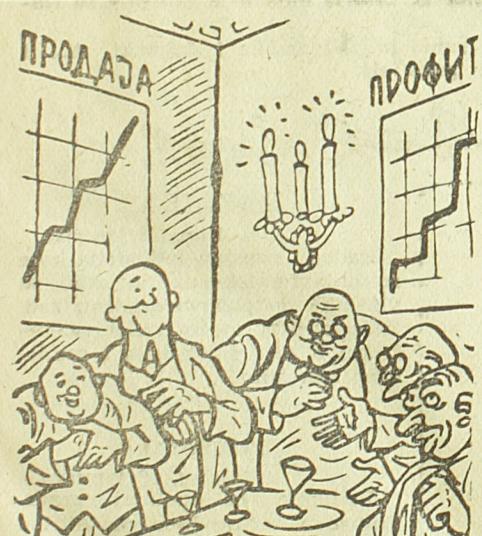
— Ne samo dobiti tržišta, nego ih i zadržati, isključujući svaku konkureniju.

— Uz svilene čarape i gume za žvakanje, treba da šaljemo i nešto ratnih brodova, kao i nekoliko divizija stručnjaka...

— Sto će nam naša domaća industrija, kada nam preko okeana dostavljaju sve što nam treba.

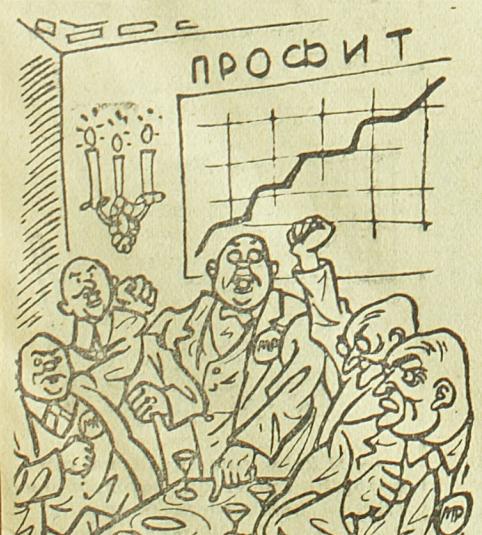
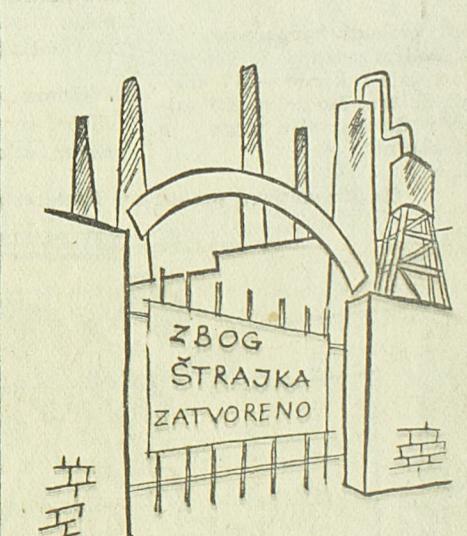
— Naravno, mi ostajemo i dalje uzor zapadne demokratije...

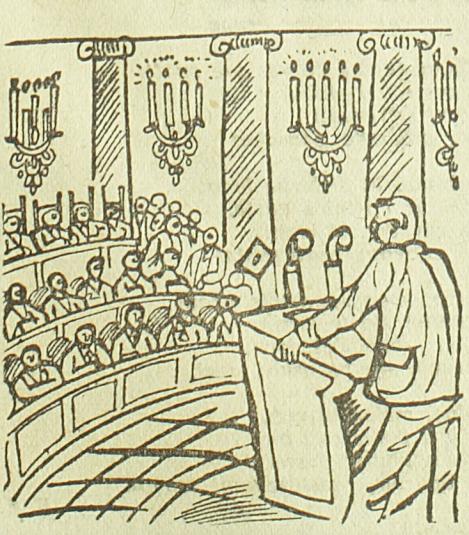
— Mi mislimo i predlažemo da bi svaki čovjek, koji misli kao mi, trebalo da bude slobodan.

— Ove zgrade su stigle iz Amerike, već gotove, na račun obećane pomoći. Neobično su ugodne — uzor demokratskog apsa.

— ...sve dok čitav svijet ne bude naš...

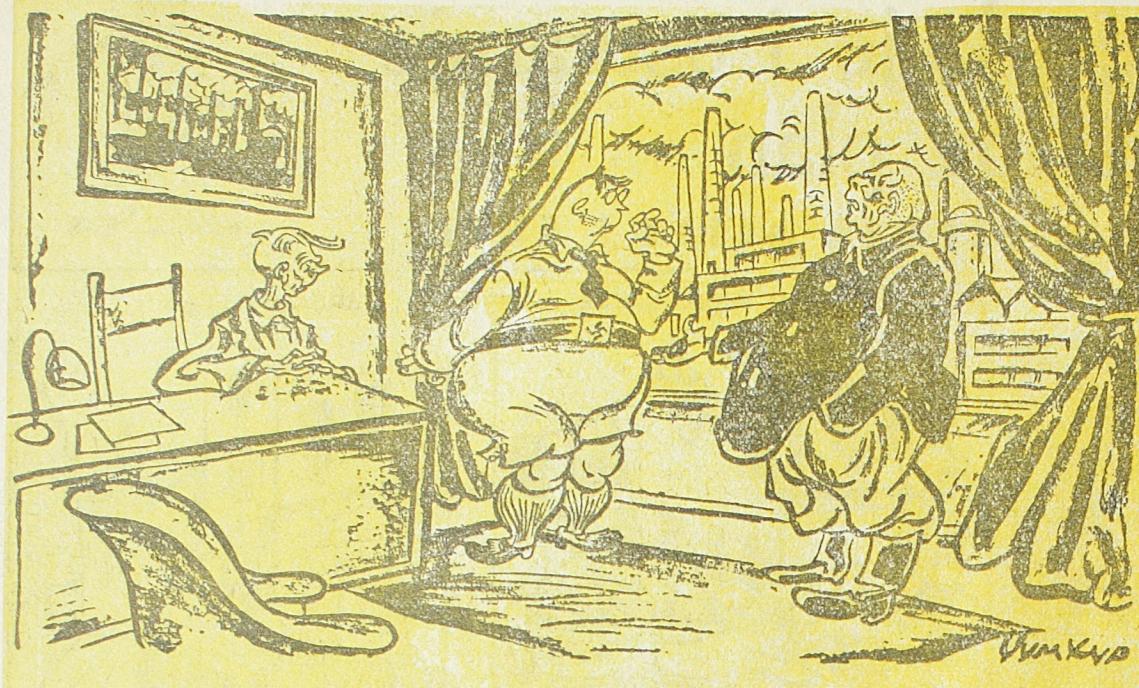
— ...a oni koji ne misle kao mi, osjećice našu pesnicu!

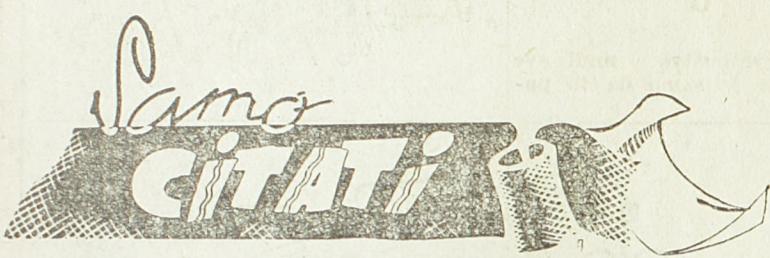
— Mi se nikoga ne bojimo, jer ima ko nas i branii!

PROPALE KVALIFIKACIJE

— Od prvog januara neće nam suditi pošto nas više ne smatraju nacistima!
— Kuku, onda će nas Amerikanci sve izbaciti iz službe!

„Sjedinjene Američke Države su pokazale zaprepašujući ekonomski napredak za posljednjih 10 godina.“

„Slobodna konkurenčija je umnogome doprinijela prosperitetu SAD.“

„Čisti prihodi korporacija u 1947 godini prevazišli su sve dosadašnje rekorde — 17 miliardi dolara, što je za 4,5 miliarde dolara više nego u 1946 godini.“

(Iz Trumanove poslanice Kongresu, 9. I. 1948. godine).

— Cudni ovi Jugosloveni! Traže svoje zlato, a odbijaju moju pomoć!

INDUSTRISKA OBNOVA

Pariz, 16. januara

Veliku zabrinutost među francuskim tekstilnim radnicima izazvala je činjenica da se veliki broj francuskih tekstilnih fabrika nalazi pred obustavom rada uslijed nedostatka pamuka.

Amerikanci, koji su s toliko buke reklamirali svoju pomoć na obnovi Francuske, izjavljuju:

— Šta će Francuzima neprerađen pamuk, kada mi možemo da im liferujemo već izrađene proizvode. Nema šta da ih brine — samo treba da plate...

STARO GVOŽDE

Vašington, 16. januara

Ovdje se mnogo govori o zamisli da se države Zapadne Evrope „pomognu“ time što će im se stupiti američki brodovi kao staro gvožde, iako je to „pomoć“ kojom se staro gvožde protura kao brodovi.

U svakom slučaju to je najbolji put da oni koji prihvate „pomoć“ odu u staro gvožde.

ČEGA SE PAMETAN STIDI, TIME SE LUD PONOSI

DE GASPERI: — Recite da italijanska vlada traži da guverner Trsta bude čovjek samo iz zemlje koja nije ratovala sa Italijom!

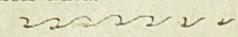
FRANSONI: — Znači, samo iz Njemačke i Japana! A... i Turska nam je bila dobar prijatelj!

RAZLIKA

Rim, 16. januara

Radnici rimskih industrija koje su objavile lok-aut, natjerali su vlasnike da ponovo otpočnu rad. Sada rimski industrijalci razmisljavaju o razlici lok-auta i radničkog nok-auta.

OTPISANO

Nanking, 16. januara

Prilikom oslobođenja grada Suihsuen Narodnooslobodilačke trupe Kine zarobile su 1.300 Kuomintangovih vojnika, od 1.490 koliko ih je ukupno branilo grad. Iako je tom prilikom poginulo svega 190 vojnika, Čang Kaj Sek ljutito izjavljuje da je svih 1.490 za njega mrtvo!

TUDI HUMOR

— Otkako smo prešli na mirnodopsku privredu, proizvodimo trideset bombardera dnevno.
(„Daily Worker“, London)

ZA JEŽEVU DJECU

ZAKOPANO

BLAGO

— Troškovi su bili — kažu — pomagamo Peru tića i Fotića pa i Dražu; uzeta je tu i mjeru za gubitke folksdojčera! Ležarina kad se doda — sve u svemu, sva je zgoda, ako neko za to pita staje pola depozita.

Dati žrtve — krv i mrteve, to je nekad bilo bratski; kad se nešto svoje traži — to ne važi, to je „antidemokratski“.

Note već im dosadiše — a obraz im ne crveni. Ni abera nema više: Čute kao zaliveni.

R. S.

DOLAR

(PO MILANU RAKIĆU)

Ja znam jedan dollar. Žut, sjajan, i zao — ostao je takav čak i naših dana.
Skupo da ga ceni ko ga ne bi znao!
Ali ga traži duša prazna i prodana.

Oko njega neki okreću se tromo — vranci malaksali od teškoga truda,
vuče bedna kljusad, sipljivo i hromo,
bić ih bije, ular steže, žulji ruda.

U dolaru tome »pomoć« obećana,
za sve takve vrance, naivčine lude,
pa srljaju slepo s više raznih strana,
spremno se odriču čak i rodne grude.

Kad primite »pomoć«, šta će vas sve snati:
osetićeš bedu, nesreću i zlobu,
i udarce bića, i vi svi golači
sažnaćete pravu dolarsku gnusobul.

Podne. Ti si gladan. Ti bi hleba htio;
zemlja tvoga čak je i žitnica gusta,
mirise ti hleba čuv donosi vreo.
Ali bić iljukne: zbogom, nado pustal!

I tako ćeš stalno, zbog »pomoći« strane,
osećati tešku sudbu što te gazi,
i gladan i žadan provodićeš dane,
sve u istom krugu, sve na uskoj stazi.

I tako ćeš stalno, malen ili veći,
dok dolarskoj laži podležeš i hiru,
sanjati o stvarnoj pomoći i sreći,
sanjati o dobrom, zasluženom miru.

R. F.